

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

30.09.2021

10 §

§ 10

Asianro 8844/08.01.00/2021

Kela koulumatkatuetujen lippujen muutokset 1.8.2021 alkaen**Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi**
Henkilökuljetusten järjestäminen

Taustaa

Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät muutokset astuivat voimaan 1.8.2021 alkaen. Muutoksen myötä oppivelvollisuus laajeni koskemaan perusopetuksen jälkeistä toisen asteen koulutusta siihen asti, kunnes henkilö täyttää 18 vuotta. Samalla koulutus muuttui maksuttomaksi oppivelvollisina toisen asteen aloittaville opiskelijoille.

Uudistuksen myötä myös koulumatkatukeen liittyvät asiat muuttuivat. Kelan koulumatkatukea ovat voineet saada opiskelijat, joiden yhden suuntaisen koulumatka kodin ja oppilaitoksen välillä on ollut vähintään 10 km. Jatkossa maksuttomaan koulutukseen oikeutetut voivat saada koulumatkatukea, mikäli kodin ja oppilaitoksen välinen matka on vähintään 7 km yhteen suuntaan. Muille kuin maksuttomaan koulutukseen oikeutetuille koulumatkan tulee edelleen olla vähintään 10 km.

Koulumatkatukeen oikeutetuille opiskelijoille on ollut tarjolla erillinen 30 päivän Kela koulumatkatuettu Waltti -kausilippu. Lipun omavastuuosuus opiskelijalle on saanut enimmillään olla 43€/kk. Useat viranomaiset ovat kuitenkin hinnoitelleet liput toimivalta-alueillaan omien hinnoitteluperusteiden mukaisesti enimmäisomavastuuta alhaisemmaksi. Kuopion seudun joukkoliikenteessä lipun omavastuuosuus kela koulumatkatuetujen lippujen osalta opiskelijalle on ollut A -vyöhykkeellä 33€ ja muilla vyöhykkeillä 38€. Täyden kuun lipputuotteen omavastuun enimmäismäärä (43€/kk) pysyy uudistuksen myötä jatkossakin samana.

Uutena tulee kuitenkin opiskelijoille tarjottava puolen kuun lipputuote. Kyseinen lipputuote tulee pystyä tarjoamaan opiskelijoille koulumatkatukihakemuksessa ilmoitettujen kuukausittaisten matkapäivien määrän mukaan. Opiskelijan maksama omavastuuosuus puolen kuun lipputuotteesta saa enimmillään olla 21,50€/kk.

Waltti -lippu- ja maksujärjestelmää käyttävä viranomainen hakee jatkossakin koulumatkatuen korvausta Kelasta. Opiskelijan koulumatkan ylittäessä 10 km, korvaus perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) mukaiseen asetukseen (465/2019) koulumatkakustannusten laskentaperiaatteista. Koulumatkan pituuden ollessa 7-10 km Kelasta haettava korvaus vastaa halvimman opiskelijalle puolta kuukautta tai kuukautta vastaavalle ajalle tarkoitetun lipputuotteen hintaa.

Koulumatkatuetut liput, hinnat ja hinnoitteluperiaatteet

Opiskelijoille tulee lainmuutosten myötä tarjota uusi puolen kuun lipputuote. Tätä varten käyttöön tuodaan 30 vuorokautta voimassa oleva puolen kuun lippu. Lipulla voi sen voimassaoloaikana matkustaa yhteensä 14:nä vuorokautena. Lippu on ostettavissa vain niinä kuukausina, jolloin opiskelija on siihen koulumatkatukihakemuksen mukaisesti oikeutettu. Uudistuk-

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

30.09.2021

10 §

sen myötä osa koulumatkatukeen oikeutetuista opiskelijoista saa myös jatkossa lippunsa veloituksetta. Koska 7-10 km:n matkojen osalta korvausperiaatteet muuttuvat ja tarjolle tuodaan uusi puolen kuun lippu, tulee lipputuotteiden hinnat näiltä osin määritellä. Yli 10 km:n matkoilla Kelan korvausperiaatteet viranomaisille pysyvät jatkossakin samana.

Kelasta haettavan 7-10 km:n matkamäärän korvausperiaate täyden kuun lippujen osalta noudattaa voimassaolevia 30 vuorokauden opiskelijan ja nuoren kausilippujen hintoja. Puolen kuun lipuissa laskentaperusteena toimii vastaava opiskelijan tai nuoren lipputuotteen hinta jaettuna 21 arkipäivällä ja kerrottuna käyttöpäivien lukumäärällä (14:llä):

Kausilippu (30 vrk)		Puolen kuun lippu	
Vyöhykkeet	Hinta	Vyöhykkeet	Hinta
A tai B	37,00 €	A tai B	24,70 €
C	44,00 €	C	29,33 €
D	52,50 €	D	35,00 €
E tai F	87,00 €	E tai F	58,00 €
2 vyöhykettä	62,00 €	2 vyöhykettä	41,33 €
3 vyöhykettä	68,50 €	3 vyöhykettä	45,67 €
4 vyöhykettä	76,50 €	4 vyöhykettä	51,00 €
5 vyöhykettä	125,00 €	5 vyöhykettä	83,33 €
6 vyöhykettä	162,00 €	6 vyöhykettä	108,00 €

Voimassaolevien 30 päivän koulumatkatuetuttujen kausituotteiden asiakashintoja muutetaan, että niiden omavastuu opiskelijalle on jatkossa 37€ kaikilla maksuvyöhykkeillä. Lipun hinta on tällöin yhtenäinen opiskelijan ja nuoren edullisimman lipputuotteen kanssa. Uutena lipputuotteena käyttöön otettavan puolen kuun lipun omavastuuosuus muille kuin maksuttomaan koulutukseen oikeutetuille on kaikilla vyöhykkeillä 20€.

Lisäksi kaikkiin koulumatkatuetuttuihin lipputuotteisiin sisällytetään matkustus-oikeus kaikilla Waltti -vyöhykkeillä (A-F). Uudet yhtenäiset koulumatkatukilippujen vyöhykehinnat huomioivat myös muihin tuotteisiin myöhemmin tulevat vyöhykehinnonmuutokset. Lisäksi esitetyillä omavastuuhinnoilla lipunmyyntipisteet voivat periä omavastuun maksavilta asiakkailta nykyisten palvelumaksujen mukaiset palkkiot ilman, että opiskelijan omavastuurajat ylittyvät.

Vaikutusten arviointi

Tarjoamalla matkustus-oikeus kaikille vyöhykkeille kannustetaan opiskelijaa hakemaan koulumatkatukea ja käyttämään entistä laajemmin joukkoliikenteen palveluja. Esitys on täten ympäristövaikutuksiltaan positiivinen. Lisäksi yhtenäisillä hinnoilla ja matkustus-oikeuden myöntämisellä kaikille vyöhykkeille saadaan selkeytettyä koulumatkatukeen liittyviä prosesseja.

Taloudellisia vaikutuksia on kokonaisuudessaan hankala vielä arvioida, sillä muun muassa uusien opiskelijoiden siirtymistä koulumatkatuen piiriin ja täten siirtymää opiskelijan tai nuoren lipputuotteista koulumatkatuetuttujen lippujen käyttäjiksi ei pystytä vielä tarkastelemaan.

Kuopion seudun joukkoliikenteessä on ollut aikaisempina vuosina kuukausittain noin 600-800 koulumatkatukeen oikeutettua Waltti - koulumatkatuetun lipun lataajaa. Koska korvausperusteet pysyvät samana yli 10 km:n matkoilla, ei siltä osin ole tulossa muutoksia lipputuloihin. Uudistuksen uskotaan kuitenkin houkuttelevan uusia 7-10 km matkaajia, jot-

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

30.09.2021

10 §

ka eivät aikaisemmin ole olleet joukkoliikenteen asiakkaita. Markkinaehtoi-
seen liikenteeseen maksettavien nousukorvausten määrä kasvanee kui-
tenkin vastaavasti hieman, sillä korvaukset maksetaan toistaiseksi täyden
vyöhykemäärän mukaisesti.

Esitys

Esitettyjä lippuja, hintoja ja hinnoitteluperiaatteita on jouduttu sovelta-
maan jo 1.8.2021 alkaen ilman lautakunnan käsittelyä, jotta opiskelijoille
on pystytty tarjoamaan lain edellyttämät lipputuotteet. Syynä tähän on ol-
lut lainuudistuksen nopea täytäntöönpano, jonka takia koulumatka-
tuenprosessit ja sen vaikutukset joukkoliikenteen Waltti -viranomaisille ei-
vät olleet vielä riittävän kattavasti selvillä loppukevästä 2021. Tämän
seurauksena asiaa ei ehditty viemään Kuopion kaupunkiseudun joukkolii-
kennelautakuntaan käsiteltäväksi ennen kuin lautakunta lopetti toiminta-
 kautensa.

Esitän, että Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta vahvistaa
esitetyt koulumatkatuetujen lippujen hinnat ja niiden hinnoitteluperiaat-
teet.

Valmistelija

Jukka Marko Tapio Räsänen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5008

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Merkitään, että joukkoliikennesuunnittelija Jukka Räsänen oli läsnä asian
esittelyn ajan.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

